

чотирнадцятої статті 40 цього ж закону Мінфіном затверджений «Порядок проведення перевірок з контролю якості аудиторських послуг» [4].

На рівні суб'єктів аудиторської діяльності, до яких належать аудиторські фірми або аудитори, що здійснюють аудиторську діяльність як фізичні особи-підприємці чи незалежну професійну діяльність; мають право на здійснення аудиторської діяльності та включені до Реєстру суб'єктів аудиторської діяльності, регулювання професійної етики аудиторів відбувається внутрішніми нормативними документами (положеннями, регламентами). Ці документи встановлюють вимоги щодо уникнення етичних конфліктів, пов'язаних із порушенням принципів професійної етики, та мають відповідати нормам Закону України № 2258-VIII.

Дотримання принципів професійної етики має досить важливий вплив на репутацію суб'єктів аудиторської діяльності та ринок, надаваних ними послуг, оскільки, формує відношення суспільства до нього.

Євроінтеграція економіки України, пов'язана з реформуванням законодавчої бази, запровадженням моральних ідеалів і культурного надбання країн Європи, впливає на визначені рівні регулювання професійної етики аудиторів.

Список використаних джерел

1. Шульга С. В., Пархоменко Є. Ю. Професійна етика аудитора в умовах євроінтеграції: зміст та інституційні аспекти регулювання. Ефективна економіка. 2019. № 3. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=6961>.

2. Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг https://mof.gov.ua/storage/files/2016-2017-IAASB-Handbook-Volume-1_%D1%83%D0%BA%D1%80.pdf.

3. Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність: Закон України від 21 грудня 2017 р. № 2258-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2258-19#Text>.

4. Про затвердження Порядку проведення перевірок з контролю якості аудиторських послуг: Наказ Міністерства фінансів України від 29.08.2019 р. № 362 <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1026-19#Text>.

УДК 657.6

Толмачова Алла Миколаївна,
асистент кафедри фінансового аналізу та аудиту,
Київський національний торговельно-економічний університет,
Савич Анна Віталіївна,
Студентка I курсу ос «магістр»,
Київський національний торговельно-економічний університет,
м. Київ, Україна

ПРОФЕСІЙНА ЕТИКА АУДИТОРІВ: ГОЛОВНІ ПРИНЦИПИ ТА ЇХ ДОТРИМАННЯ

Дотримання професійної етики аудитором – є одним із важливих компонентів при здійсненні аудиторської діяльності. Для аудитора є важливим те, щоб їхні клієнти довіряли якості аудиту та іншим наданим професійним

послугам. Разом з цим, виконання потреб клієнта – не є кінцевою метою аудитора, адже етична поведінка аудитора, перш за все повинна бути такою, яка б відповідала моральним принципам та нормам професійної етики.

Для професійного виконання аудитором своїх обов'язків перед суспільством, є важливим те, що дане суспільство в уособленні клієнта довіряло якості аудиту й іншим наданим послугам. Саме тому дотримання аудитором професійної етики є важливою складовою аудиторської діяльності, оскільки це в першу чергу необхідно для підвищення довіри до аудитора з боку суспільства.

У професійній сфері аудитора існує два етичних аспекти: загальна етика та професійна етика. Загальна етика полягає в тому, що при виконанні своїх професійних обов'язків, аудитор повинен спиратись на своє людське бачення між поняттями добре і погане. Професійна етика, в свою чергу визначає загальні приписи щодо форм поведінки, та конкретні правила, в яких зазначені неприпустимі форми поведінки працівників відповідних професій. Загальні приписи акцентують увагу на встановленні правил діяльності: вони потребують високого рівня професіоналізму. Дотримання детально розроблених конкретних правил забезпечує дотримання норм і стандартів професійної діяльності. Тому існує необхідність у кодексах професійної етики для конкретних професій, що конкретно визначають критерії поведінки та дозволяють вирішувати конкретні професійні проблеми [1].

В професії аудитора етичні вимоги щодо здійснення аудиторської діяльності регламентується Кодексом етики професійних бухгалтерів. Даний кодекс визначає норми та правила поведінки професійних бухгалтерів та аудиторів, а також зазначає фундаментальні принципи, яких потрібно дотримуватись при здійсненні аудиторської діяльності задля досягання визначених цілей. Дотримання вимог даного Кодексу є обов'язковим для всіх аудиторів, незалежно від того чи здійснюють вони свою діяльність індивідуально чи є представниками аудиторської організації.

Відмінною особливістю аудиторської професії є визнання і прийняття на себе обов'язку діяти в суспільних інтересах. Тому відповідальність аудитора не вичерпується виключно задоволенням потреб окремого клієнта або аудиторської організації. Діючи в суспільних інтересах, аудитор повинен дотримуватися і підкорятися загальним вимогам (принципам) професійної етики аудитора, таким, як чесність, об'єктивність, професійна компетентність та належна ретельність, конфіденційність, професійна поведінка [2].

Принцип доброчесності означає зобов'язання аудитора бути відвертими та чесними в усіх професійних та ділових стосунках. Доброчесність означає також чесне ведення справ та правдивість, тобто аудитор не повинен вводити в оману клієнтів задля їх залучення та не повинен здійснювати вчинків, які можуть похитнути довіру громади до аудиторської професії в цілому [3].

Принцип об'єктивності означає зобов'язання всіх професійних аудиторів не ставити під загрозу їхнє професійне чи ділове судження внаслідок упередженості, конфлікту інтересів або неправомірного впливу з боку інших осіб. Крім цього, важливим фундаментальним принципом, який є основою професії аудитора, є незалежність. Дані принципи перекликаються один з одним,

адже при здійсненні своєї діяльності, аудитор повинен бути незалежним від поглядів клієнта на ту чи іншу подію, а також повинен висловлювати своє професійне бачення об'єктивно без будь-яких спроб нав'язування сторонньої думки. Також, слід зазначити, що аудитор не повинен надавати професійні послуги, якщо обставини чи стосунки спричиняють упередженість або неправомірно впливають на його професійне судження стосовно цієї послуги [3,4].

Принцип професійної компетентності та належної ретельності полягає в таких головних аспектах, як підтримка професійних знань та навичок на рівні, необхідному для надання клієнтам компетентних професійних послуг та діяти ретельно відповідно до застосовних технічних та професійних стандартів, надаючи професійні послуги [3]. Аудитор повинен підтримувати та вдосконалювати свої знання задля надання клієнтам високопрофесійних послуг.

Принцип конфіденційності означає те, що аудитор не повинен розкривати конфіденційну інформацію, яка була отримана в результаті надання послуг чи здійснення ділових стосунків, без спеціального дозволу або якщо немає юридичного чи професійного права або обов'язку розкривати її. Крім цього, аудитор не повинен використовувати отриману конфіденційну інформацію у власних цілях, на власну користь чи на користь третіх сторін. Отримана від клієнта така інформація повинна зберігатись у межах аудиторської фірми, для її збереження повинні здійснюватись всі необхідні застережні заходи, а самі аудитори повинні усвідомлювати наслідки при використанні конфіденційної інформації у власних цілях та (або) на користь третіх осіб [3].

Принцип професійної поведінки полягає в тому, що обов'язком аудитора є дотримання відповідних законів та нормативних актів, а також те, що аудитор повинен уникати будь-яких дій чи висловлювань, які можуть дискредитувати професію. Крім цього, даний принцип розповсюджується і на маркетингову сторону аудиторської професії. Зокрема, під час здійснення рекламування себе та своїх послуг, аудитору забороняється надавати хибну інформацію про себе та робити перебільшені заяви щодо своєї кваліфікації чи отриманого досвіду, а також про послуги, які він не в змозі запропонувати. Також слід зазначити, що аудитор не має права зневажливо ставитись до роботи інших професійних аудиторів, а також не може забирати клієнтів у своїх колег з метою розширення власної практики засобами, які можуть призвести до зниження якості роботи або порушення прав третіх осіб на отримання достовірної інформації [3, 4].

Наведені фундаментальні етичні принципи аудиторів в цілому збігаються із загальними нормами і принципами професійної етики:

- виконувати свою роботу професійно;
- не керуватися в роботі своїми особистими симпатіями і антипатіями, а завжди дотримуватися об'єктивності;
- при роботі з особистими даними клієнтів і компаній дотримуватися найсуворішої конфіденційності;
- не допускати у своїй роботі виникнення позаслужбових відносин з клієнтами;
- дотримуватися принципу колегіальності і не обговорювати своїх колег чи підлеглих у присутності клієнтів, партнерів або інших осіб;

- не відмовлятися від вже прийнятого замовлення на користь іншого (вигіднішого) замовлення;

- не допускати дискримінації клієнтів, партнерів, колег чи підлеглих за гендерною, расовою, віковою або іншою ознакою [5].

Отже, підсумовуючи вище сказане, можна зробити висновок, що здійснення аудиторської діяльності повинно супроводжуватись усвідомленням аудитора про важливість його аудиторських дій та про професійну відповідальність, яку він несе перед суспільством та клієнтом безпосередньо. Головною метою професії аудитора є забезпечення високого фахового рівня послуг для досягнення максимальної ефективності праці, спрямованої на задоволення потреб українського суспільства. Відповідно, така діяльність повинна бути регламентована нормами та принципами, яких аудитор беззаперечно повинен дотримуватись. Кодекс етики професійних бухгалтерів наводить загальнообов'язкові принципи, які є обов'язковими до виконання. Проте, в реальності, даний перелік не є вичерпним, адже в різних законах (наприклад Закон України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність») та підзаконних актах існують вимоги, яких аудитор повинен придержуватись при здійсненні професійної аудиторської діяльності.

Список використаних джерел

1. Основні принципи професійної етики і поведінки аудиторів. URL: <https://library.if.ua/book/78/5568.html>.
2. Професійна етика аудитора: URL: https://stud.com.ua/26085/audit_ta_buhoblik/profesiyna_etika_auditora.
3. Кодекс етики професійних бухгалтерів. Рада з Міжнародних стандартів етики для бухгалтерів. URL: https://lexinform.com.ua/wp-content/uploads/2018/09/Code-of-Ethics_ukr.pdf
4. Салова Н. Професійна етика аудитора: фундаментальні принципи. Аудитор України. 2015. №6 (235). С. 14-19. URL: https://www.pspaudit.com.ua/files/psp_14-19_salova.pdf.
5. Рубитель О. Професійна поведінка аудитора - запорука довіри громадськості до професії. Ліга.Блоги. 2019. URL: <https://blog.liga.net/user/orubitel/article/32719>.

УДК 657.052:1741

Чижевська Людмила Віталіївна,
д.е.н., проф., професор кафедри інформаційних
систем в управлінні та обліку,
Державний університет «Житомирська політехніка»,
м. Житомир, Україна

НОВАЦІЇ КОДЕКСУ ЕТИКИ ДЛЯ ПРОФЕСІЙНИХ БУХГАЛТЕРІВ У БІЗНЕСІ

Не зважаючи на тривале обговорення професійною спільнотою необхідності дотримання норм Кодексу етики професійного бухгалтера, практична реалізація цього завдання не досягла бажаних результатів. Так, серед